

RAE VALLAVALITSUS

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium Teie 31.08.2026 nr 13-2/2957-2
info@mkm.ee

Meie kuupäev digiallkirjas nr 6-1/9477-1

Ettepaneku esitamine Harju maakonna maavarade teemaplaneeringu avaliku väljapaneku käigus

Teavitasite Rae Vallavalitsust 31.08.2026 Harju maakonna maavarade teemaplaneeringu avalikust väljapanekust ajavahemikus 14.09.–14.10.2026. Tutvunud avalikul väljapanekul olevate materjalidega teeme ettepaneku seletuskirja täiendamiseks.

Harju maakonna maavarade teemaplaneeringu eesmärk on koostöös kohalike kogukondade ja kohalike omavalitsustega kaardistada ning kokku leppida riigi huviga alad ehitusmaavarade uurimiseks ja kaevandamiseks, tagada varustuskindlus aastani 2050 ning määrata alade kasutuselevõtu ajaline prioriteetsus. Sellest eesmärgist tuleneb ootus, et planeering annab lisaks kaevandamiseks eelistatud aladele selguse ka ülejäänud maardlate tulevase kasutamise kohta.

Kohalike omavalitsuste ja kogukondade jaoks seisneb planeeringu väärtus võimaluses arvestada pikaajalises ruumilises arengus, millistel aladel võib kaevandamine tulevikus toimuda ning millistel aladel tuleb esmajoones säilitada olemasolev maakasutus, looduskeskkond ja elukeskkond. Kui riigi huviga alade kokkuleppimise kõrval võivad uued karjäärid tekkida ka ülejäänud maardlatel ilma selgete ühiste kasutuselevõtu põhimõtetest, jääb planeeringu pakutav ettenähtavus piiratuks.

Põhilahenduse seletuskiri näeb ette, et väljaspool planeeringuga määratud alasid jätkub uuringu- ja kaevandamislubade menetlemine kehtiva õigusruumi ja praktika kohaselt, arvestades võimalusel planeeringu soovitusi. Seega ei tähenda ala väljajäämine riigi huviga alade hulgast kaevandamise välistamist. Probleemiks on aga see, et ülejäänud maardlate kasutuselevõtu ruumilised põhimõtted ja nende seos planeeringus kokku lepitud prioriteetidega jäävad ebapiisavalt selgeks.

Küsimus on praktiline. Näiteks on Keskkonnaameti menetluses Kulli II liivakarjääri keskkonnakaitseloa taotlus nr T-KL/1033538. Kavandatav karjäär paikneb Jõelähtme ja Rae vallas vahetult Raasiku valla piiri lähedal, mistõttu võivad mõjud puudutada ka kolmanda omavalitsuse elanikke ja elukeskkonda. See näitab vajadust käsitleda kaevandamise asukohavalikut ja koosmõjusid omavalitsuste üleselt. Eriti oluline on selgus rohevõrgustikus paiknevate maardlate puhul. Maavara olemasolu ja selle arvele võtmine ei lahenda iseenesest küsimust, kas ala kasutuselevõtt on ruumiliselt sobiv. Hinnata tuleb rohevõrgustiku sidusust, elupaikade säilimist, veerežiimi, puhkeväärtusi ning kaevandamise ja väljaveotranspordi koosmõju teiste tegevustega. Kaevandamisjärgne korrastamine ei taga iseenesest rohevõrgustiku toimimist kaevandamise kestel.

Palume lisada seletuskirja eraldi alapeatükk „**Riigi huviga aladest väljapoole jäävate maardlate kasutuselevõtu põhimõtted**“. Määrata selles, millistel alustel kaalutakse uute alade kasutuselevõttu ning kuidas arvestatakse riigi huviga alade prioriteetsust, olemasolevaid karjääre, kohalikke vajadusi ja keskkonnapiiranguid.

Riigi huviga aladest väljapoole jäävate ehitusmaavarade maardlate kasutuselevõtu kaalumisel lähtutakse piirkondlikust vajadusest, olemasolevate kaevandamisvõimaluste tegelikust kättesaadavusest, asukohaalternatiivide võrdlusest ning loodus- ja elukeskkonna väärtuste säilitamisest. Maardla olemasolu ega ettevõtja kaevandamishuvi ei ole iseseisvalt piisav ruumiline põhjendus uue kaevandamisala kasutuselevõtuks. Rohevõrgustikus peab olema põhjendatud võrgustiku toimimise ja sidususe säilimine kogu kaevandamise vältel. Ala kasutuselevõtu kaalumise peab arvestama teemaplaneeringus kokku lepitud, seejuures prioriteetsus peaks olema seotud riikliku huviga aladega.

Planeeringu elluviimise peatükis tuleb ühtlasi selgitada, kuidas arvestatakse väljaspool riigi huviga alasid lisanduva kaevandamismahu ja keskkonnamuutusega ning kas see muudab planeeritud alade kasutuselevõtu vajadust või ajastust. Nii saab teemaplaneering anda kohalikele omavalitsustele ja kogukondadele terviklikuma ning usaldusväärsema aluse pikaajaliste maakasutusotsuste tegemiseks.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ain Böckler
abivallavanem

Stina Metsis, 59813158
stina.metsis@rae.ee

Ege Kibuspuu, 55511750
ege.kibuspuu@rae.ee